

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożena Beata Bielska

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Wójcik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 listopada 2015r. w O.

sprawy z odwołania A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W.

z dnia 30.08.2015r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje A. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 01.05.2012r. do 30.04.2013r.,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

A. K. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału II w W. z dnia 30.08.2012r., odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wnosząc o przyznanie renty.

W uzasadnieniu wskazał, że doznał udaru, po którym cierpi na niedowład lewej ręki, przeszedł zawał serca, cierpi na chorobę wieńcową, dotychczas pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy a jego stan zdrowia nie uległ poprawie.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że A. K. do 30.04.2012r. pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W związku z upływem okresu, na jaki zostało przyznane świadczenie, ubezpieczony w dniu 17.05.2012r. zwrócił się do ZUS z kolejnym wnioskiem o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. W toku jego rozpoznawania zarówno Lekarz orzecznik ZUS jak i Komisja Lekarska ZUS ustalili, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy, dlatego decyzją z dnia 30.08.2012r. prawidłowo odmówiono odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wyrokiem z dnia 20.12.2013r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce w sprawie IIIU808/12 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał A. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy oraz stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na skutek apelacji ZUS, Sąd Apelacyjny w Białymstoku, wyrokiem z dnia 20.01.2015r. w sprawie IIIU 1209/14, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ostrołęce. W uzasadnieniu wskazał, iż Sąd Okręgowy niedostatecznie wyjaśnił istotne dla sprawy okoliczności faktyczne i nie odniósł się do rozbieżnych opinii biegłych. Sąd Apelacyjny wskazał, że w toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd ma dokonać ustaleń faktycznych w przedmiocie oceny zdolności albo niezdolności do pracy wnioskodawcy i przeprowadzić postępowanie dowodowe, przy wykorzystaniu wiedzy biegłych, tak aby rozjaśnić wątpliwości co do schorzeń, na które cierpi ubezpieczony, a także tego, jakie mają one znaczenie w kontekście przesłanek definicji częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy.

W toku ponownego rozpoznania sprawy strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. w okresie od 01.08.2008r. do 30.11.2010r. i od 24.11.2011r. do 30.04.2012r. miał przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W dniu 17.05.2012r. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty. Ponieważ zarówno Lekarz orzecznik ZUS jak i Komisja Lekarska ZUS ustalili, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy, zaskarżoną decyzją z dnia 30.08.2012r. odmówiono odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

A. K. w 2008r. przeszedł udar mózgowy w okolicy czołowo-ciemieniowej prawej, który skutkuje niedowładem kończyny górnej lewej i zaburzeniami typu asteroaganozji i apraksji przestrzennej. Nadto cierpi na niedrożność ICA prawej, przewlekłą chorobę wieńcową, chorobę wrzodową żołądka z przebytym krwawieniem z przewodu pokarmowego, cukrzycę, przeszedł zawał ściany przedniej leczony PCI GPZ+ DES, przebył PTC A PTW +DES, przebył też zapalenie trzustki. Odwołujący z zawodu jest technikiem obróbki skrawania, pracował jako tokarz-brakarz, instruktor zawodu, mistrz wydziału narzędziowni oraz kierownik wydziału mechanicznego i przetwórstwa tworzyw sztucznych, magazynier-sprzedawca. Pracuje w zakładzie pracy (...) w S. jako kontroler jakości. Jego stan zdrowia w stosunku do okresu do 31.03.2012r. nie uległ poprawie.

Sąd zważył, co następuje:

A. K. w okresie od 01.08.2008r. do 30.11.2010r. i od 24.11.2011r. do 30.04.2012r. pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy. W niniejszej sprawie kwestionował zaś prawidłowość decyzji ZUS z dnia 30.08.2012r. podnosząc, że w dalszym ciągu jest częściowo niezdolny do pracy.

W ocenie Sądu odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące przesłanki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a jego niezdolność do pracy powstała w okresach przewidzianych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania. Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera art. 12 ust. 1-3 w/w ustawy, który stwierdza, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Zgodnie zaś z art. 61 w/w ustawy prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

W świetle cytowanych wyżej przepisów należy uznać, że skuteczność odwołania A. K. zależała od ustalenia, czy od 01.05.2012r. jest on chociażby częściowo niezdolny do pracy.

Na okoliczność stanu zdrowia odwołującego Sąd trzykrotnie dopuszczał dowód z opinii biegłych.

Pierwszy zespół w składzie: neurolog A. G., kardiolog K. S. i biegła z zakresu chorób zakaźnych i wewnętrznych L. K. rozpoznali u A. K.: chorobę wieńcową stabilną II kl.CCS, stan po zawale mięśnia serca ściany przedniej, stan po PCI GPZ+DES i PTCA PTW+DES, stan po udarze niedokrwiennym mózgu, stan po przebytych zapaleniach trzustki, cukrzycę typu 2, chorobę wrzodową żołądka z przebyłym krwawieniem z przewodu pokarmowego oraz nadwagę. Zdaniem biegłych w/w schorzenia nie czynią odwołującego niezdolnym do pracy, jednakże biegli zastrzegli, że wskazane jest zaopiniowanie stanu zdrowia także przez lekarzy z zakresu psychiatrii i psychologii.

Drugi zespół biegłych w składzie: biegły z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii J. P., neurolog T. P. oraz diabetolog M. Ż., rozpoznali u odwołującego takie same schorzenia i ocenili, iż jest on częściowo niezdolny od pracy od maja 2012 do maja 2013r.

Trzeci zespół biegłych wypowiadał się w toku ponownego rozpoznania sprawy. Byli to biegli z zakresu: psychologii H. P., psychiatrii J. W., neurologii T. P., diabetologii I. B. i kardiologii K. S.. Rozpoznali oni u A. K.: stan po udarze mózgowym w okolicy czołowo-ciemieniowej prawej z niedowładem kończyny górnej lewej i zaburzeniami typu asteroaganozji i apraksji przestrzennej, niedrożność ICA prawej, przewlekłą chorobę wieńcową, przebyty zawał ściany przedniej leczony PCI GPZ+ DES, przebyte PTCA PTW +DES, stan hemodynamiczny II w)g NYHA, stan po przebytych zapaleniach trzustki, chorobę wrzodową żołądka z przebyłym krwawieniem z przewodu pokarmowego i cukrzycę typu C. Także oni orzekli częściową niezdolność od pracy od maja 2012 do maja 2013r.

Wprawdzie do opinii trzeciego zespołu biegłych zastrzeżenia wniósł organ rentowy i wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego zespołu biegłych, lecz w ocenie Sądu w sprawie nie ma podstaw do dopuszczania dowodu z kolejnej opinii biegłego, dlatego powyższy podlegał oddaleniu na podstawie art. 217 § 3 kpc.

Zdaniem Sądu za podstawę orzekania należy przyjąć opinię drugiego i trzeciego zespołu biegłych, którzy orzekali częściową niezdolność do pracy na okres od maja 2012r. do maja 2013r. Podstawy orzekania nie może stanowić natomiast opinia pierwszego zespołu biegłych.

Należy zaznaczyć, że wszystkie opinie rozpoznają u odwołującego te same schorzenia, różnią się jednak oceną wpływu tego schorzenia na zdolność odwołującego do pracy.

Jak już wskazano wyżej, zgodnie z art. 12 ust. 1- 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do pracy zarobkowej zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu a całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Wskazać przy tym trzeba, iż Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20.12.2011r. (I UK 175/11, LEX nr 1129321) wskazał, iż przez kwalifikacje zawodowe należy rozumieć zarówno kwalifikacje formalne, czyli przygotowanie zawodowe udokumentowane świadectwami ukończenia nauki, dyplomami, zaświadczeniami a także kwalifikacje rzeczywiste w postaci doświadczenia i praktyki zawodowej, które bez potrzeby przekwalifikowania zawodowego pozwalają podjąć prace w innych warunkach i na innym stanowisku niż zajmowanym przed uzyskaniem świadczeń rentowych, ale zgodnym z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych. Reasumując powyższe rozważania trzeba uznać, iż A. K. zdobył zawód technika obróbki skrawaniem (tokarza) i pracował w tym zawodzie, gdyż był zatrudniony jako tokarz-brakarz, pracował też jako instruktor zawodu, mistrz wydziału narzędziowni oraz kierownik wydziału mechanicznego i przetwórstwa tworzyw sztucznych i magazynier-sprzedawca. W dacie składania w 2012r. wniosku o rentę pracował zaś w zakładzie pracy (...) w S. jako kontroler jakości. Wskazać też trzeba, że wykonywanie pracy na stanowisku specjalnie dostosowanym do możliwości pracownika nie może być traktowane jako uzyskanie nowych kwalifikacji i nie oznacza odzyskania zdolności do pracy (wyroki SN: z dnia 7.10.2003r., II UK 79/03, OSNPUSiSP 2004, nr 13, poz. 234; z dnia 08.05.2007r., II UK 192/06, OSNPUSiSP 2008, nr 11-12, poz. 173). Powyższe oznacza, iż zachowanie przez odwołującego możliwości pracy w zakładzie pracy chronionej nie świadczy o zachowaniu zdolności do pracy.

Przekładając powyższe rozważania na materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie uznać trzeba, iż A. K. wykazał, iż jego stan zdrowia od maja 2012r. nie zmienił się i w dalszym ciągu jest on częściowo niezdolny do pracy.

Sąd miał na uwadze fakt, iż odwołujący do 30.04.2012r., pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy, przy czym była mu ona przyznana w 2008r., po tym, jak doznał udaru, na skutek którego ma niedowład lewej ręki. W kolejnych latach u odwołującego pojawiały się także inne schorzenia: zapalenie trzustki, cukrzyca i zawał, schorzenia kardiologiczne i psychiczne. Obecnie przedmiotem oceny są te same schorzenia. Podstawę do wstrzymania odwołującemu prawa do renty od 01.02.2014r. stanowił przepis art. 107 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z tym przepisem prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

ZUS stwierdził, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy, a więc odzyskał zdolność do pracy. Podkreślić jednak trzeba, że w świetle art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odzyskanie zdolności do pracy oznacza albo poprawę stanu zdrowia, albo nabycie kwalifikacji do pracy w innym zawodzie niż dotychczas był wykonywany. Żadna z tych przesłanek nie zachodzi w przypadku A. K.. Wszystkie schorzenia, które były podstawą przyznawania mu renty nadal istnieją, co wynika z opinii wszystkich trzech zespołów biegłych. W ocenie Sądu podstawę orzekania powinny stanowić opinie drugiego i trzeciego zespołu biegłych, stwierdzające nadal częściową niezdolność do pracy. Wprawdzie trzeci zespół biegłych nie badał odwołującego, gdyż ten nie stawił się na badanie biegłych, odwołujący był jednak badany przez drugi zespół biegłych. Nadto zauważyć trzeba, że trzeci zespół biegłych orzekł niezdolność do pracy tylko na taki sam okres, jaki orzekł drugi zespół biegłych, który badał odwołującego, tj. tylko do 30.04.2013r. a biegli mogą wydawać opinię także na podstawie samej dokumentacji medycznej i wydanie takiej właśnie opinii, w razie nieobecności odwołującego, zlecał Sąd. Z tych względów nie można podzielić zarzutów ZUS co do braku wiarygodności opinii trzeciego zespołu biegłych.

Opinie uwzględnione przez Sąd zostały wydane przez biegłych lekarzy z zakresu psychologii, psychiatrii, neurologii, diabetologii i kardiologii, a więc specjalistów z zakresu wszystkich schorzeń, na które cierpi odwołujący. Tymczasem pierwsza, niekorzystna dla odwołującego opinia, została wydana tylko przez biegłych z zakresu neurologii, diabetologii i kardiologii. Nadto opinia pierwszego zespołu biegłych: neurologa A. G., kardiologa K. S. i biegłej z zakresu chorób wewnętrznych L. K. w istocie skupia się na schorzeniu kardiologicznym i cukrzycy. Biegli ci w uzasadnieniu opinii stwierdzili bowiem, że stan układu krążenia jest stabilny, w badaniu przedmiotowym bez cech niewydolności serca, wykonywany test wysiłkowy nie wykazał cech niedokrwienia serca, nie ma zaburzeń rytmu, w badaniu echokardiograficznym stwierdzono niewielką odcinkową hipokinezę z dobrą frakcją wyrzutu lewej komory i wyrównaną cukrzycę. Zdaniem tych biegłych przebyty udar niedokrwienno-łata ciemieniowego mózgu nie pozostawił trwałych następstw a w badaniu neurologicznym nie stwierdzili istotnych odchyleń od stanu prawidłowego.

Tymczasem biegli: biegły z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii J. P., neurolog T. P. oraz diabetolog M. Ż., po zbadaniu odwołującego w dniu 29.05.2013r. stwierdzili niedowład kończyny górnej lewej i zaburzenia typu asteroaganozji i apraksji przestrzennej i wskazali, że objawy te powstały po udarze czołowo-ciemieniowym w półkuli prawej mózgu w 2008r., zaś stan neurologiczny od tego czasu nie uległ poprawie i nadal utrzymuje się jak w okresie, w którym odwołujący był uznawany za częściowo niezdolnego do pracy. Biegli wzięli również pod uwagę fakt, iż odwołujący jest obciążony czynnikami ryzyka jak cukrzyca, schorzenia serca, wiek i płeć, nikotynizm, otyłość, nadto występują u niego zmiany w naczyniach szyi po stronie prawej. Także ci biegli nie stwierdzili natomiast niezdolności do pracy z powodów kardiologicznych i cukrzycy.

Trzeci zespół biegłych: psycholog H. P., psychiatra J. W., neurolog T. P., diabetolog I. B. i kardiolog K. S. stwierdzili, że odwołujący był leczony w Oddziale Neurologii (...) Szpitala Wojewódzkiego (...) w C., gdzie rozpoznano udar niedokrwienno-łata ciemieniowego pod postacią niedowładu lewej kończyny górnej, ognisko malacji w okolicy czołowo-ciemieniowej prawej, w KT głowy blizny korowo-podkorowe na pograniczu czołowo-ciemieniowym prawej półkuli mózgu i korowo-podkorowy obszar hypodensyjny w prawym płacie ciemieniowym. Biegli zaznaczyli, że mózg nie regeneruje się a zmiany w mózgu nie ulegają zmianom (regeneracji), ponieważ są to zmiany malacyjne (ogniska rozmiękania mózgu). Zdaniem Sądu w/w stwierdzenia trzeciego zespołu biegłych są logicznie umotywowane i tworzą logiczną całość z opinią drugiego zespołu biegłych, który stwierdził m.in. objawy niedowładu lewej ręki. W tej sytuacji należy podzielić wnioski drugiego i trzeciego zespołu biegłych. Biegli ci wzięli bowiem pod uwagę

fakt, iż prace, do których A. K. ma kwalifikacje (tokarz, tokarz-brakarz, instruktor zawodu tokarza, mistrz wydziału narzędziowni oraz kierownik wydziału mechanicznego i przetwórstwa tworzyw sztucznych, magazynier-sprzedawca) wymagają sprawnych obu rąk, a czynności tokarza wymagają nadto precyzyjnych ruchów rąk. Osoba po udarze, z nie w pełni sprawną ręką, nie jest w stanie wykonywać tego rodzaju prac. Zauważyć też trzeba, iż odwołujący wprawdzie pracuje jako kontroler jakości, lecz jest to zatrudnienie w zakładzie pracy (...) w S., a jak wskazano wyżej, zatrudnienie w takim zakładzie nie jest uważane za odzyskanie zdolności do pracy.

Reasumując Sąd uznał, iż stan zdrowia odwołującego nie zmienił się w taki sposób, aby odzyskał on zdolność do pracy. Nadto odwołujący przez cały okres pobierania renty posiadał takie same kwalifikacje a skoro komórki mózgu nie ulegają regeneracji, to utrzymują się też skutki udaru.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż w sprawie należy oprzeć się na opiniach drugiego i trzeciego zespołu biegłych, gdyż biegli ci uwzględnili całą zebraną w sprawie dokumentację medyczną i wyniki badań. Wnioski, które znajdują się w ich opiniach co do stopnia niezdolności do pracy są rzeczowe, spójne i logiczne, odwołują się też do wyników badań i rodzaju schorzeń odwołującego oraz posiadanych kwalifikacji, dlatego zasługują na uwzględnienie.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§ 2 k.p.c zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał A. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 01.05.2012r. do 30.04.2013r.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie niezdolności do pracy A. K. i okresu trwania tej niezdolności. Dopiero postępowanie sądowe pozwoliło na ustalenie stanu zdrowia badanego, a ponieważ w sprawie zostały złożone odmienne opinie biegłych, ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie niezdolności do pracy odwołującego w toku postępowania przed tym organem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.